

»...bevara och vidareutveckla
vallhundarnas arbetsegenskaper
– till gagn för ägare av får och
nötkreatur, eller liknande«

Svenska Vallhundsklubben
associerad med Svenska Kennelklubben

BORDER COLLIE – VÅR MESTA VALLHUND

Ursprunget för dagens border collie kan härledas flera hundra år tillbaka i tiden. Genom en starkt målinriktad och selektiv avel har den framavlats från de gamla får- och boskapshundarna på de brittiska öarna.

Sitt modernare ursprung har den från gränstrakterna mellan Skottland och England, därav namnet (border=gräns, collie= gammalt gaeliskt uttryck som användes på den engelska landsbygden för värdefullt hjälpmedel; coly=gaelisk term för någonting svart.)

Som värdefull medhjälpare har border collies tjänstgjort i hundratals år, främst då på de brittiska öarna. Genom sin utomordentliga skicklighet som vallare har den också gjort sig känd i andra delar av världen. Den finns i Australien, Nya Zeeland, U.S.A, Skandinavien och Finland. Även i hela Europa är rasen på stark frammarsch då man insett dess stora värde som lantbrukarnas hjälpreda. I hela Europa lever också herdeyrket vidare. Numera hålls också stora internationella mästerskapstävlingar i fårvallning på den europeiska kontinenten. 2002 var Sverige arrangör av the Continental, och 2011 är det dags igen.

Många raser har under årens lopp delats upp i två grenar, en utställningstyp och en arbetstyp. Svenska Vallhundsklubben (SVaK) har arbetat hårt och konsekvent emot en sådan utveckling för border collie i Sverige och har också lyckats. Man har fått förståelse och respekt i övriga hundsverige för sina strävanden härvidlag. Under årens lopp har därför olika krav om vallningsmeriter vid utställning av border collie varit i kraft hos Svenska Ken-

nelklubben.

Den senaste och nu gällande bestämmelsen infördes 1 januari 1991.

SVaK har avelsansvaret för border collie i vårt land och regeln har tillkommit för att i aveln trygga de unika vallnings-egenskaper som finns nedärvda i rasen sedan århundraden.

BORDER COLLIE – MENTALITET OCH ARBETSSÄTT

Border collies är alerta, pigga och livliga hundar, väldigt varierande i storlek, färg, örontyp och hårlag – och med ett vanligtvis mjukt och vänligt kynne. Den är mycket undergiven sin förare, vilket bottnar i flockinstinkten och känslan för strikt rangordning.

Border collie är en hundras med enorm arbetsvilja, den ger aldrig upp i sitt arbete med djuren. Snabb reaktionsförmåga, låga, smidiga rörelser och snabba rusher kännetecknar dess rörelsemönster. Den tvärvänder på stället, för att sätta efter enstaka djur om det behövs (svänger runt på sina bakben, kastar ofta huvud och hals uppåt-bakåt för att överföra vikten till bakkdelen och sätter iväg i en annan

riktning, praktiskt taget utan minskning av hastigheten). Den tillåter inga djur att gå sina egna vägar, sätta sig på tvären eller lämnas efter. Hunden är överallt och ser efter – framför, bakom och vid sidorna av flocken – och driver djuren dit de ska.

I arbetet med djurhantering har den utvecklat en stark ledarvilja, som ibland kan vara svår att både tyda och styra - tyda med tanke på den undergivenhet hunden visar sin förare.

Vallningsinstinkten gör att en border collie vallar "allt och alla". Om den inte får arbeta och valla naturligt på djur, kanaliseras den sin vallningsinstinkt på något annat istället, t.ex. bilar, cyklister, springande barn eller gångtrafikanter, vilket kan bli nog så besvärande och ibland mycket olyckligt för en ovan hundägare – i synnerhet då man bor i tätbebyggt område.

Välbalanserad uppfostran (förbud-avledning) är mycket viktig (ibland svårbemästrad) för en bordercollie i stadsmiljö. Rasen är avlad för vallning och hör därför hemma på lantgårdar/i djurhantering och den kräver ett starkt och mycket tydligt ledarskap för att själv uppnå balans – mental och fysisk.

Med sitt livliga temperament är en border collie känslig och mycket mottaglig för intryck från sin omgivning. Den är ytterst observant och kräver en påpasslig och alert förare som har en god känsla för "timing".

Varhelst något händer vill den genast vara med och lösa "problemet" på sitt eget sätt.

Med sin starka ledarvilja kan den lätt ställa till bekymmer tillsammans med andra hundar, något att tänka på för den som funderar på att skaffa sig en border collie – och bor i tätort eller i staden.

I vallningsarbetet värderas helt andra egenskaper än i övrigt bruksarbete t.ex. förutseende, balans, koncentration, "eye" = hundens sätt att närma sig djuren, (låg, fixerande, kontrollerar djuren med blicken), power = kraft och tyngd i vallningsarbetet, dominans, arbetsvilja, lydnad och följsamhet hundförare-djur, m.m.

Svenska Vallhundklubben

SVaK bildades 1969 och har sedan dess starkt ökat sitt medlemsantal. Medlemskåren består till stor del av djurägare/djurarbetare. *Paragraf l.b.* i SVaK:s stadgar är klubbens ledstjärna och lyder precis som det står på framsidan av denna folder:

1977 associerades SVaK med Svenska Kennelklubben.

**"bevara och vidareutveckla
vallhundarnas
arbetsegenskaper – till gagn
för ägare av och nötkreatur
eller liknande!"**

Härigenom blev SVaK ensam ansvarig för aveln på border collie i vårt land – och dessutom för meriterande vallhundsprov. En välutbildad border collie

ger en oerhört stor arbetsbesparing, och därmed ekonomisk betydelse för djurägaren. Den är därför fast knuten till våra modernärningar jordbruk och boskapsskötsel. På avelssidan är SVaKs målsättning: en god vallhund som har kraft och förmåga att hantera både får och storboskap.

All annan avel på border collie avvisas av SVaK!

SVaK har egen valpförmedling på Internet: www.svak.se
För att valparna ska få förmedlas via SVaK skall följande kriterier uppfyllas av *båda* föräldrarna:

- fadern skall ha minst godkänt vallhundsprov
- modertiken skall ha minst ett 2:a pris vid IK1-tävling
- höftledsröntgade utan anmärkning
- ögonlysta utan anmärkning, ej äldre än ett (1) år

SVaK representeras ute i landet av sina lokalklubbar – i oktober 2010 finns 29 lokala klubbar över hela landet. Man

arrangerar vallhundsprov och tävlingar i olika klasser på får och nötkreatur. Avsikten med dessa prov och tävlingar är att befästa de fina egenskaper som präglat rasen i många decennier. Genom ett konsekvent avelsarbete på egenskaper kan SVaK se till att svensk djurhållning har tillgång till bra hundar som utbildas väl.

SVaK's förutsättning att, inför framtiden se till så att rasen border collie inte går samma sorgliga öde till mötes som flera andra, en gång vallande hundraser gjort, är att alltid följa devisen: *"ingen border collie i avel utan vallningsmeriter!"*

Utbildningsarbetet av vallhundar och deras förare pågår kontinuerligt inom SVaK – via lokalklubbarna. Som medlem och djurägare kan du få hjälp med att träna din hund så att den så småningom kommer att bli den medhjälpare svensk djurhållning så väl behöver. Medlem kan den vara som vill stödja klubbens verksamhet, möjlighet till familjemedlemskap finns också.

I medlemskapet ingår också klubbens medlemstidning OMKRING som utkommer fyra gånger per år.

All information om klubbarna etc. kan du hitta på Svenska Vallhundsklubbens webbplats www.svak.se

Välkommen till Svenska Vallhundklubben

Din lokala vallhundsklubb: